

Tarifa Justa de Residus

EMAYA està treballant en la remodelació de la tarifa de residus amb l'objectiu de fer una tarifa que permeti distribuir els costos de la recollida de residus de forma equitativa i relacionada amb la generació residus de cada contribuent. D'aquesta manera, la Tarifa Justa contribuirà a incentivar la participació en la recollida selectiva i ajudarà a fer que les càrregues fiscals es distribueixin seguint el principi de "qui contamina paga".

Què és la Tarifa Justa?

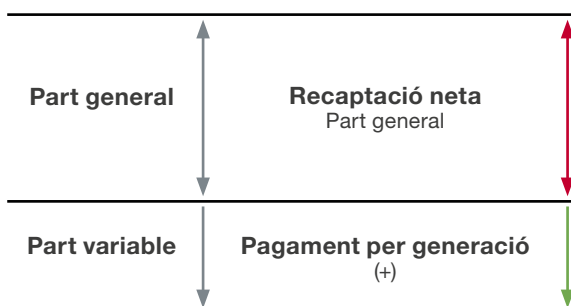
És una tarifa de residus municipals que contribueix a crear un incentiu econòmic cap a la reducció i la separació de residus en origen, a més de contribuir a cobrir la despesa associada al servei de recollida de residus de forma equitativa i relacionada amb l'ús que cada usuari o usuària fa del servei.

Aquests tipus de tarifes generalment es basen en sistemes de pagament per generació (PxG) i/o bonificació per participació (BxP). Aquests sistemes requereixen computar la generació real de residus de cada llar o comerç i definir l'import de la tarifa en funció de la quantitat i tipus de residus generats.

Els models de PxG i BxP compten amb una part general, que és un import fix independent de la generació, i una part variable, que és un import addicional depenent de la generació de residus de cada contribuent.

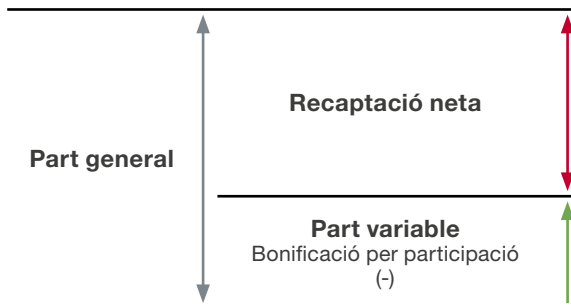
En el model PxG la part general és reduïda i la quota es va incrementant en relació amb els lliuraments de residus que es fan. Generalment en aquests casos es paga per cada lliurament de la fracció resta. En primer lloc perquè és la fracció més cara de gestionar i la més perjudicial per al medi ambient, ja que no es recicla. En segon lloc per a incentivar-ne la reducció i incrementar la participació dels contribuents en les recollides selectives de les fraccions reciclables (envasos, paper i cartó, vidre i orgànica). En alguns casos també s'aplica el PxG sobre la fracció envasos, però amb un cost menor que el lliurament de la fracció resta, amb l'objectiu d'incentivar-ne la reducció.

Esquema d'un model bàsic de pagament per generació (PxG)

En el model BxP la part general és més elevada, i la part variable representa un descompte en funció de la quantitat de vegades que es participi en la recollida selectiva de les fraccions reciclables. En aquests casos la fracció que generalment es computa per a la bonificació és l'orgànica, pel fet de ser la fracció més abundant i que la seva separació aporta importants beneficis ambientals i estalvis econòmics. Això sense perjudici que es puguin posar incentius per altres fraccions reciclables.

Esquema d'un model bàsic de bonificació per participació (BxP)

Per a poder aplicar aquests models fiscals són necessaris sistemes de recollida de residus que permetin identificar l'ús que en fa cada usuari. Aquests sistemes es poden dividir en dos grans grups:

- els sistemes de recollida porta a porta, que permeten identificar el recipient de cada usuari;
- el tancament de contenidors, d'aquesta manera l'usuari s'ha d'identificar per a obrir el contenidor (generalment amb la Targeta Ciutadana) i, per tant, es pot conèixer el nombre de lliuraments de cada contribuent.

Per què la Tarifa Justa?

La legislació europea i balear ha establert l'objectiu de 50 % de reciclatge per al 2020, el 55 % per al 2025 i el 60 % per al 2030. Palma actualment es troba al 28 % de recollida selectiva i, per tant, lluny de complir els objectius. A més, la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, preveu que els municipis avancin cap a models fiscals del tipus pagament per generació o similars per a incentivar la recollida selectiva. Per això, EMAYA, per a donar resposta a la legislació emergent i assegurar la cobertura dels costos de la recollida amb una distribució equitativa entre els contribuents, ha decidit donar passes cap a la implementació de la tarifa justa.

Altres experiències de models fiscals similars al que s'estan estudiant estan funcionant a altres municipis de Balears, i a altres indrets d'Europa, i han demostrat millorar àmpliament els resultats de la recollida selectiva.

Què fan EMAYA i l'Ajuntament de Palma per a implantar la Tarifa Justa?

Implementació de contenidors d'orgànica amb identificació de l'usuari

En primer lloc, EMAYA ha començat la implementació de contenidors de matèria orgànica a tots els barris de Palma, que es preveu que estigui completament implementada a final de l'any 2021. Aquests contenidors estaran tancats i per a fer-ne ús cada usuari s'haurà d'identificar. D'aquesta manera, aquests contenidors seran un element clau per a la definició de la tarifa justa, ja que permetran aplicar descomptes als seus usuaris.

Recollides porta a porta als comerços

En alguns barris de Palma, els comerços ja funcionen amb recollides porta a porta, de manera que en aquests casos la identificació dels residus passaria per aquesta via. A més, es preveu incrementar aquestes recollides porta a porta, amb la idea de poder individualitzar millor la recollida i facilitar la gestió als usuaris del servei de recollida de residus.

Estudi tarifari

En segon lloc, EMAYA ha encarregat un estudi tarifari que culminarà amb la implementació de la Tarifa Justa. Per a fer aquest estudi inicialment es portarà a terme un Pla de participació ciutadana per a poder obtenir l'opinió de tots els sectors socials de la ciutat en relació amb les propostes de tarifa que es planteja implementar.

Els objectius que es volen assolir a través d'aquest Pla de participació ciutadana són:

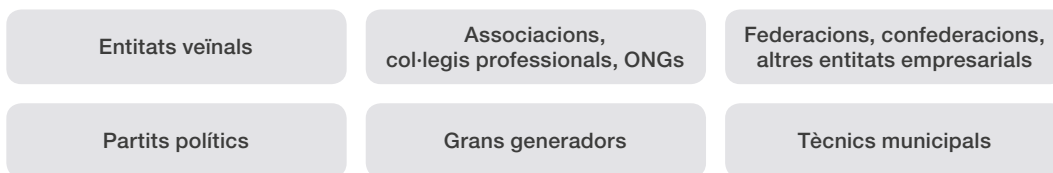
- Informar la ciutadania sobre la situació actual en relació amb la generació de residus i els resultats de la recollida selectiva.
- Donar a conèixer el concepte i generar un debat al voltant de la Tarifa Justa, aportant dades d'experiències d'altres municipis que l'han implantada.
- Recollir les possibles inquietuds, necessitats, dubtes o propostes de la ciutadania en relació amb la Tarifa Justa de Residus.
- Proves pilot que ens permetin disposar de dades de generació de residus per a poder concebre una tarifa ajustada a la realitat de cada tipologia d'usuari del servei (tipologies de comerços i domicilis).
- Definir la metodologia per a aplicar la Tarifa Justa de Residus a tots els barris i usuaris/àries als quals EMAYA dona servei.

Aquest procés participatiu es dividirà en tres blocs dels quals tots els sectors socials podran ser participants:

BLOC 1. Tallers participatius

En aquest bloc es realitzaran tallers amb diferents grups d'interès amb l'objectiu de conèixer les seves opinions respecte de la Tarifa Justa, i que puguin fer les seves aportacions al procés de definició d'aquesta. Els tallers seran participatius i tindran una dinàmica de participació adaptada a cada grup.

Els grups seran els següents: entitats veïnals, associacions, ONGs, col·legis, entitats empresarials, partits polítics, tècnics municipals i grans generadors. Cada grup participarà en dos tallers: un d'inicial de debat i propostes i un segon taller de conclusions.

BLOC 2. Enquestes

De manera paral·lela als tallers, es promourà la participació de la ciutadania mitjançant dues enquestes, una per a avaluar l'opinió de la ciutadania envers el tancament de contenidors de matèria orgànica i la implementació d'incentius fiscals, i una segona per a valorar la satisfacció amb l'ús dels contenidors tancats de matèria orgànica implantats a alguns barris i que ja funcionen des de 2019. Tota aquesta informació es recollirà per a complementar l'elaboració de l'estudi tarifari.

Les enquestes s'enviaran per correu electrònic a entitats d'interès, es faran a peu de carrer a les taules informatives d'EMAYA i també es poden respondre a través d'aquesta plana web en els enllaços que es presenten al final.

BLOC 3. Proves pilot

D'altra banda, es duran a terme proves pilot amb l'objectiu de registrar dades de generació de residus que permetin disposar del coneixement necessari per a poder fer extensiva l'aplicació de la Tarifa Justa a tots els barris i sectors econòmics de Palma.

Aquestes proves es duran a terme amb comerços de diversa tipologia als quals es convidarà a participar-hi individualment. Per a registrar els usos que fan els domicilis s'analitzaran les dades d'algun dels barris que funcionen amb contenidors tancats d'orgànica des de 2019.

Proposta de tarifa justa

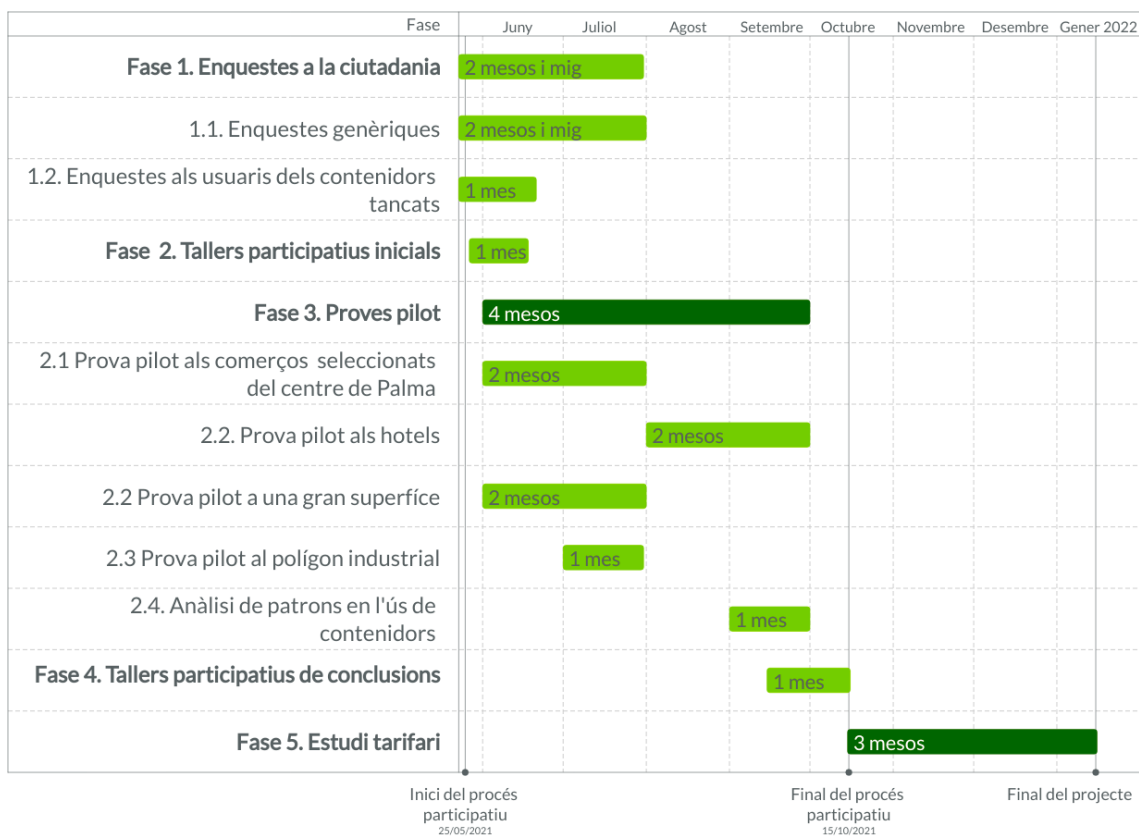
Finalment, un cop acabi el procés participatiu, EMAYA farà una proposta de Tarifa Justa. Per a la definició d'aquesta proposta es tindrà en compte tota la diversitat d'opinions i informació que s'hagi recopilat durant el procés participatiu.

Crida a participar en l'enquesta

T'animam a participar en l'enquesta que et proposam a continuació i que forma part del Pla de participació ciutadana. La teva opinió és important.

<https://forms.gle/TfFSeboTeoi9qLk2A>

Calendari del projecte de tarifa justa

Documentació d'interès per a ampliar informació

Pàgines web d'interès

Fundació ENT, Observatori de la Fiscalitat dels Residus
<https://www.fiscalitatresidus.org/>

Arxius relacionats

AGÈNCIA DE RESIDUS DE CATALUNYA (ARC) (2010).
Guia per a la implementació de sistemes de pagament per generació de residus municipals.
https://docs.wixstatic.com/ugd/41d330_d96f732d523e4b03a3ce978e067429c5.pdf
[13 de maig de 2021].

Observatorio de la Fiscalidad de los Residuos (2020).
Evolución de las tasas de residuos en España 2015-2020. Fundació ENT.
https://www.fiscalidadresiduos.org/wp-content/uploads/2020/10/Evolucion-tasas_2015-2020.pdf
[13 de maig de 2021].

Legislació

GOVERN DE LES ILLES BALEARS (2019). Llei de residus i sòls contaminats de les Illes Balears.
https://www.caib.es/sites/institutestudisautonomics/ca/n/llei_82019_de_19_de_febrer_de_residus_i_sols_contaminats_de_les_illes_balears/

Articles relacionats

SALEH, D.; SALOVA, M.; BULBENA, B.; LODERUS, T.; CALAF, M.; PUIG, I. (2019). *Identificació dels usuaris en la recollida de residus municipals en contextos en alta densitat de població*. ENT environment & management.

CALAF FORN, M. (2013). 'El pagament per generació' dins el bloc 4.2 de *De residu a recurs. 20 anys de gestió de residus a Catalunya*. Agència de Residus de Catalunya (ARC).